

Cydia inopinata (Grapholita inopinata)

I. ORGANISMA APRAKSTS

Nosaukums: *Cydia inopinata* (Heinrich)

Sinonīmi: *Grapholita inopinata* (Heinrich), *Laspeyresia prunifoliae* (Kozhanchikov), *Grapholitha cerasana* (Kozhanchikov)

Sistemātika: Insecta: Lepidoptera: Tortricidae

Latviskais nosaukums: Mandžūrijas tinējs

Bayer kods: CYDIN

SAIMNIEKAUGI

Galvenie *C.inopinata* saimniekaugi ir ābeles, bojā arī bumbieres un citas sugas no *Pomoideae* dz.

NORMATĪVIE AKTI

LR Ministru kabineta 2004.gada 30.marta noteikumu Nr.218 "Augu karantīnas noteikumi" 4.pielikuma A daļas I nodaļas (a) 15.punkts

EKONOMISKĀ NOZĪME

C.inopinata ir ekonomiski bīstams kaitēklis, bojā augļus, sevišķi kaitīgs āboliem un cidonijām. Ābolu ražas zudumi var būt līdz pat 100%.

GEOGRĀFISKĀ IZPLATĪBA

Āzija: Krievija (Tālie Austrumi), Ķīna.

BIOLOGIJA

Gadā attīstās 1 vai 2 paaudzes. Ziemo kāpuri kokonā zem mizas, augsnē, starp atmirušām lapām un vienmēr zem sniega. Reizēm ziemo uz taras, kur uzglabājas augļi.

Pavasārī kāpuri iekūņojas kokonā un apmēram pēc mēneša tauriņi izlido no kūniņas. Sākumā tauriņi dēj olas lapas apakšpusē, retāk uz augļiem vēlākā laika posmā. Viena mātīte var izdēt līdz 145 olu. Embrionālā attīstība ilgst 6 – 7 dienas. Izšķīlušies kāpuri iegraužas augļos un veido tajos ejas. Pirmkārt kāpuri barojas zem mizas, vēlāk izgauž sēklas. Parasti auglī atrodas viens kāpurs. Augļos kāpuru attīstība ilgst 6 – 8 nedēļas. Vasaras beigās kāpuri atstāj augļus un uzmeklē ziemošanas vietas. Ķīnā attīstās 2 paaudzes gadā.

IZPLATĪŠANĀS VEIDI

Lokālais: tauriņu pārlidojumi nelielos attālumos.

Lielos attālumos: ar augļiem un ar iepakojamo materiālu.

II. KONTROLES STRATĒGIJA

SIMPTOMI

Kāpuri izgrauž plakanus laukumus zem augļa mizas, pēc tam iekļūst augļa vidū.

MORFOLOGIJA

Olas: 0,7 mm diametrā, krāsa variē no baltas līdz sārti brūnai.

Kāpuri: iesārti ar sarkaniem plankumiem, izskatās svītraini, ar 8 kāju pāriem. Galva gaiši brūna, priekškrūšu vairogs bezkrāsains ar melniem plankumiem. Anālais izaugums ar 4 – 5 asumiem. Identificēt iespējams pēc kāpuru hetotaksijas.

Kūniņas: kokonā, uz pirmā vēdera segmenta atrodas plaša josla ar daudziem maziem dzelksnīšiem.

Imago: mazi tauriņi, spārnu plētums līdz 10 mm, krāsa variē no tumši brūnas līdz tumši pelēkai. Identificēt iespējams tikai pēc ģenitāliju uzbūves.

IESPĒJAMS SAJAUKT

Sajaukt iespējams ar citām *Grapholitha* sugām.

PĀRBAUDES PERIODI UN METODES

Kontrolei ir pakļauts importa stādāmais materiāls, kurš tiek audzēts stādaudzētavās, botāniskajos dārzos, zinātniski pētnieciskajās saimniecībās, kā arī pārējās augļu koku un dekoratīvo augu kultūru audzēšanas vietās. Pārbaudi ieteicams sākt vasarā augļu nogatavošanās laikā, kad redzami simptomi uz augļiem.

PARAUGU NONEMŠANA

Ņem augļus ar redzamiem simptomiem.

FITOSANITĀRIE PASĀKUMI

Profilaktiskie

- Kāpuru skaitu samazina, regulāri savācot un iznīcinot nobirušos augļus (ierokot tos zemē 0,5 m dziļumā).

Bibliogrāfiskās atsauces:

- EPPO CABI, 1997 Quarantine Pests for Europe, p. 181.-183.